

Liturgie voor de online viering van zondag **31 mei 2020, Pinksteren**
50° Paasdag

Viering beschikbaar om:

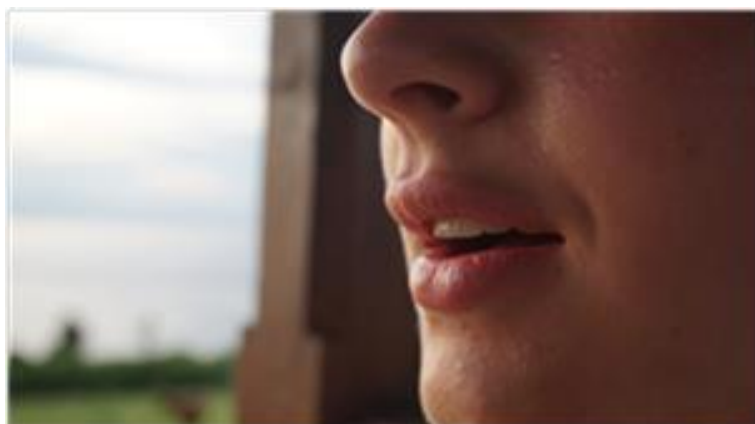
10.00 uur op www.kerkomroep.nl en op www.pgij.nl

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Marijke Maris-Baan

Orgel: Gert van der Schoor

Thema: “... maar de hemel draagt ons op de adem Gods.” (Lied 547:3)



Ademen door neus of mond

Heeft u iets voor de voorbeden in deze dienst? Mail het naar E dienen@pgij.nl Dan krijgt het een plekje in deze dienst.

- De Paaskaars brandt
- Orgelspel vooraf
- Welkom door de voorganger

Goede morgen vanuit de Ontmoetingskerk van de Protestantse gemeente te IJsselstein. Met verschillende mensen uit onze gemeente maken we deze online viering mogelijk. Vandaag is Marijke Maris er voor de Schriftlezingen. Gert van der Schoor bespeelt het orgel. En Johan den Herder is koster en geluidsman tegelijk. Met hen en andere gemeenteleden op de foto's aan de stoelen, mag ik u voorgaan in deze dienst. Mij naam is ds. Peter van der Schans.

Vandaag is het Pinksterfeest. Dat kun je op verschillende manieren proberen te begrijpen. Bijbelse beelden zijn o.a. vuur en wind. Voor deze keer heb ik gekozen voor het beeld van de adem. We ademen allemaal – door onze neus, door onze mond. We krijgen lucht; we leven dankzij de hemel. Die draagt ons op de adem Gods. Maar dat is niet vanzelfsprekend. Ee is veel dorheid en doodsheid. En anders wel angst daarvoor. Zeker in onze dagen. Laten we ons toewijden aan de Here God. Met stilte en dan ook muziek.

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel
- Groet en Bemoediging
- We zingen: Intochtslied: Psalm 103:1 en 5

- Gebed aan het begin

*Here God,
Schepper van alle leven,
waai met uw adem door heel ons bestaan;
kom met uw vurigheid hier in ons midden;
bezaai met uw woorden de grond van ons hart,
opdat ook in ons leven uw schepping geschiedt.
Adem ons op!
Amen.*

- We zingen: Lied 675

- Smeekgebed, dat we besluiten met het zingen van: Lied 547: 2 en 3

*Geest van God,
blaas ons uw levensadem in.
Wij zijn benauwd en bang.
Wij zijn als verlamd.
Wij zijn uiteen gegroeid.
We tasten in het duister.
Wij zijn verdord en versteend.
Wij zijn als doden.
De adem stokt.*

*O Geest van God:
doe ons herleven.
Doe ons opstaan.
Beziel ons met uw liefde.
Doe ons elkaar verstaan.
Verlicht onze harten.
Geef ons nieuw inzicht.
Geef dat we opgelucht
adem kunnen halen.*

*Daarom bidden en zingen we samen:
...*

- Een enkel woord

*Soms ontbreekt ons de adem
om te spreken,
om te zingen.
Dan wordt onze keel afgeknepen.
En wachten we ademloos
op lucht, op leven.*

*Als we dan toch hebben kunnen uiten
 wat ons dwars zit,
 wat ons benauwd,
 dan komt er lucht.
 Adem Gods.
 Adem om te loven!*

- We zingen het loflied: Lied 146c:1 en 7

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

*Here God,
 Woord, dat zich richt op ons hart,
 stem, die ons aanspreekt tot leven,
 klank, zo vertrouwd, maar zo nieuw -
 open ons uw perspectief.*

*Naam, die we fluisterend noemen,
 raadsel, met ons zo verweven,
 God, U van zo ver ons nabij -
 spreek tot het hier en het nu.*

*Adem, die oplucht en draagt,
 geest, die bezielt en doet leven,
 kracht, die in zwakheid gelooft
 wees onder ons, vuur ons aan.
 Dat bidden we U,
 nu we uw woord openen.
 Amen.*

- Eerste Schriftlezing: Genesis 4b:4-7 (NBV)

In de tijd dat God, de HEER, aarde en hemel maakte, **5.** groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God, de HEER, had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken; **6.** wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevloede. **7.** Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen.

- We zingen: *'Een frisse wind die waaien gaat'* (Gezang 40 uit *Zingenderwijs*, op de melodie van Lied 512)

1. Een frisse wind die waaien gaat
 en alles wordt geraakt.
 Zo werkt de Geest van onze God,
 die ons geestdriftig maakt.

2. En heel de schepping wordt vernieuwd,
 als op de eerste dag,
 toen God iets moois begonnen is,

ons mensen heeft bedacht.

4. Zo blaast de adem van de Geest
de mens nieuw leven in
en wie verdord of droog of dood
was, krijgt opnieuw weer zin.

- Tweede Schriftlezing: Ezechiël 37:9-14 (NBV)

9. Toen zei hij tegen mij: ‘Profeteer tegen de wind, profeteer, mensenkind, en zeg tegen de wind: “Dit zegt God, de HEER: Kom uit de vier windstreken, wind, en blaas in deze doden, zodat ze weer gaan leven.”’ 10. Ik profeteerde zoals hij mij gezegd had, en de lichamen werden met adem gevuld. Ze kwamen tot leven en gingen op hun voeten staan: een onafzienbare menigte. 11. En hij zei tegen mij: ‘Mensenkind, deze beenderen zijn het volk van Israël. Het zegt: “Onze botten zijn verdord, onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden.”’ 12. Profeteer daarom en zeg tegen hen: “Dit zegt God, de HEER: Mijn volk, ik zal jullie graven openen, ik laat jullie uit je graven komen en ik zal jullie naar het land van Israël terugbrengen. 13. Jullie zijn mijn volk, en jullie zullen beseffen dat ik de HEER ben als ik je graven open en jullie uit je graven laat komen. 14. Ik zal jullie mijn adem geven zodat jullie weer tot leven komen, ik zal jullie terugbrengen naar je land, en jullie zullen beseffen dat ik de HEER ben. Wat ik gezegd heb, zal ik doen – zo spreekt de HEER.”’

- We zingen: Lied 610:3, 4 en 6

- Derde Schriftlezing: Johannes 20:19-22 (NBV)

19. Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar; ze hadden de deuren afgesloten, omdat ze bang waren voor de Joden. Jezus kwam in hun midden staan en zei: ‘Ik wens jullie vrede!’ 20. Na deze woorden toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. De leerlingen waren blij omdat ze de Heer zagen. 21. Nog eens zei Jezus: ‘Ik wens jullie vrede! Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit.’ 22. Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: ‘Ontvang de heilige Geest.

- We zingen: *‘Mijn adem is geleende Geest.’* (Uit: *Rakelings nabij* van Alfred C. Bronswijk; op de melodie van Psalm 134 / Lied 680)

1. Mijn adem is geleende Geest.
Ons lied geboren uit de kracht,
waarmee U ons tot leven bracht
en oproept tot uw scheppingsfeest.

2. Uw Geest wordt in ons vlam en vuur
en kiest ons hart tot woonplaats uit
van lente en een nieuw geluid
van levensvreugde zonder duur.

3. Uw Geest doorademt breekbaarheid.
De toekomst trekt het heden door.
Herscheppend gaat U mensen voor
een lied te zijn, vol dankbaarheid.

- Verkondiging

Gemeente van on ze Heer Jezus Christus!

“Bent u verkouden?”

Hebt u koorts?

Bent u benauwd?”

Laatst moest ik voor mijzelf naar de polikliniek het ziekenhuis. Geregelde controle van het hart. Dus geen problemen gerelateerd aan het COVID-19 virus.

De vragen werden me bij de ingang van het ziekenhuis al gesteld. En later toen ik moest bloedprikken ook bij Saltro.

“Bent u verkouden?”

Hebt u koorts?

Bent u benauwd?”

Ik weet nu al dat die vragen ook gesteld gaan worden als we ergens verderop in juni misschien weer met wat meer mensen hier in de kerkzaal kunnen samenkomen.

De vragen bepalen je bij de klachten die mensen hebben die ziek worden aan het venijnige COVID-19 virus.

En als je de verhalen verder hoort en ziet, dan is benauwdheid een groot punt bij de patiënten. Vaak is er aanvullende zuurstof nodig.

En als je op de IC terecht komt is er beademingsapparatuur nodig.

Die apparatuur werd overal gezocht. Fabrieken van medische apparatuur stonden onder grote druk. En technici van vele andere bedrijven probeerden te helpen door allerlei slimme alternatieven te bedenken.

Je hoort ook dat mensen op de IC vaak heel bijzondere behandelingen nodig hebben. Vaak in speciale buikligging. Om maar zoveel mogelijk en zo goed mogelijk lucht, adem te krijgen. Het is zwaar. Voor de patiënt. Voor artsen en verpleegkundigen er om heen.

De spanning lijkt nu minder geworden. De drukte op IC's is afgenomen.

Maar toch:

Ademnood, dreigen te stikken – het is afschuwelijk angstig.

Ik moet er dit jaar aan denken bij het naar Pinksteren toe leven. Omdat Pinksteren ook een feest van de adem is. De adem van God, die ons draagt.

In de Bijbel wordt gesproken over de adem van God die de mens krijgt.

Adem die ons het leven geeft. Adem van God is levensadem.

Er zijn zeker drie stukjes in de Bijbel die daar over vertellen.

Eerst noem ik Genesis 2:7.

God vormde de mens uit aarde *“en blies hem levensadem in de neus.”* De mens wordt een levend wezen. Dankzij God in een soort mond-op-neus beademing. Van begin af aan mogen we weten: God schenkt ons levensadem.

En dan denk ik aan Ezechiël 37.

Er wordt verteld over een bizar en misschien ook wel luguber visioen van een dal van beenderen; van uitgedroogde, dorre botten. Zo voelt het volk Israël zich in de Babylonische ballingschap: *“Onze botten zijn verdord, onze hoop is vervlogen, onze levensdraad is afgesneden.”* Er is geen uitzicht meer voor het volk. Geen toekomst in verdrukking en benauwdheid – daar ver weg van eigen huis en vaderland / moedergrond. Dan is het de wind van God die nieuw leven inblaast in de dode lichamen. Van oorsprong symboliseerde dit

visioen de opleving van het ‘dode Israël’ uit de situatie van ballingschap. De vroege christenen lazen het als een beeld van de opstanding uit de dood. Adem van God die mensen weer doet opademen, doet leven.

En tenslotte denk ik aan Johannes 20:22.

Wat Johannes hier vertelt is allemaal nog op de dag van Pasen, op de dag van de opstanding. De leerlingen zijn bij elkaar. Angstig en onzeker. Jezus is dood, gekruisigd. Voorbij het leven van een veelbelovend man, een inspirerende voorganger en boeiende leermeester. Weg het perspectief op een goede toekomst. Op een rijk van recht en gerechtigheid van liefde en vrede. Voorbij. Klaar, af, dood.

Maar dan: Jezus is daar. Hij is niet langer dood. Toch opgestaan. Levend.

God heeft hem nieuwe levensadem gegeven.

Jezus wenst de leerlingen vrede toe. En dan, dan zegt Johannes over Jezus:

“Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: ‘Ontvang de heilige Geest...’”

De Paasdag wordt een Pinksterdag! De Paasdag is een Pinksterdag bij Johannes.

Jezus blaast.

Dat klinkt ons in deze tijd als uiterst gevaarlijk in de oren. Ik zie de BOA of de agent al gaan staan. Klaar voor een proces-verbaal. En een vette boete. Jezus als een superverspreider van luchtbolletjes die het COVID-19 virus zouden kunnen verdelen. Geen adem om van te leven, maar aerosolen die de dood kunnen brengen!

Laten we hopen, dat dit geen gewoonte zal zijn. Die angst ene onzekerheid voor verspreiding.

Dat het een pijnlijke herinnering wordt en geen normale gang van zaken.

Maar belangrijk is toch dit:

God geeft Jezus de levensadem.

Jezus blaast die op de leerlingen.

Jezus blaast die ook op ons.

Daarmee leven we.

Zo krijgen we lucht.

Zeker als het benauwd wordt.

Of als we buiten adem zijn.

En je dreigt te stikken.

De adem van God blaast ons leven in.

Geeft opluchting, bezieling, inspiratie.

Op aarde gaat het vaak anders. En is er ademnood. Benauwdheid. Beklemming. Doodsheid. Dorheid. In je zelf. In gemeente en kerk. In de samenleving dichtbij en ver weg. Graven van mensen, soms massaal. Soms pijnlijk in beeld als een blanke agent maar doorgaat zijn knie te drukken op een zwarte arrestant. *“I can’t breathe!”* Ik kan niet ademen... En even later sterft.

Lied 547:

*3. want de aarde vraagt ons
om het zaad des doods,*

Er is ook een andere kant.

Een ‘maar’ vanuit het geloof.

*maar de hemel draagt ons
op de adem Gods.*

En daar zit ook weer een 'maar' aan.
Maar ik begrijp goed:
Wij zijn stervelingen.
Mensen komen een keer aan het levenseinde.
We blazen een keer onze laatste levensadem uit.
Soms veel te vroeg, gelukkig vaak laat.
Soms door het virus van vandaag.
Soms door iets anders.
Of omdat je levensdagen vol zijn.

Maar dan tóch:
Als eens onze adem hier stukt –
dan vertrouw ik er op
dat God ons adem geeft.
Om te leven bij hem.

Amen.

- Meditatief moment: orgelspel.
- We zingen: Lied 657:1, 2 en 4

DIENST VAN HET ANTWOORD

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dank u wel, Here God –

*Alles ademt op,
mensen, bomen, dieren -
heel uw schepping.*

*Het is uw Geest o God,
de Geest van den beginne,*

*de Geest die triomfantelijk
de chaos bedwong.*

*Uw Geest -
uw weldadige, bevrijdende
altijd weer creatieve aandacht.*

*Uw Geest -
de Geest van Jezus,
uw beeld, uw partner, uw Zoon.*

*o God, een verademing is hij.
Eindelijk een mens*

die waarachtig mens is.

*Wat er verder ook gebeurt,
de komst van uw Rijk
is niet meer te stuiten.*

(Hans Bouma, *Op adem komen*, p. 192)

*Dank u wel, Here God,
dat u ons draagt op uw adem.
Door diepte en dood heen,
uw Rijk tegemoet.*

*Here God,
schem licht!
Dat we de zorgen van ons af kunnen gooien.
Ons los kunnen maken van de sleur
en diep adem kunnen halen ...*

*Laat nieuwe zuurstof
door onze longen stromen
en onze geest open gezet wordt
voor vernieuwende ideeën.*

*Laat ons aanraken
door de luchtstroom
die van boven komt.*

*Zodat we voelen
wat ons beweegt en kracht geeft:
uw adem.*

(naar Greetje Brokerhof-van der Waa)

Overleden:

...

Ziek:

...

Verandering:

...

Anderen:

*Blijf omzien naar hen die niet meer thuis wonen,
maar elders opgevangen moeten worden,
vaak gescheiden van hun partner.
Die langdurig ziek zijn, chronisch, en waar geen zicht meer is op herstel.
Blijf omzien naar wie alleen thuis zijn, juist in deze tijd
en maar af en toe contact hebben met een ander.*

*Naar wie snakken naar een kus, knuffel, handdruk, hand op de schouder;
Blijf omzien naar wie uitkijken naar huid op huid, de warmte van een omhelzing.
Blijf omzien naar wie een feestelijke gebeurtenis te vieren hebben,
maar dat noodgedwongen in kleine kring moeten doen of zelfs helemaal niet.*

*Help ons om het vol te houden op een goede manier
ons te verweren tegen het virus.
Ook nu onze aanpak succes lijkt te hebben gehad.
Help wie ten onder gaan aan angst en onzekerheid,
persoonlijk, professioneel en zakelijk.
Dat we elkaar steunen en nabij zijn.*

Stil gebed

Onze Vader

- Delen van de bloemengroet:

...

- Inzameling van de gaven: Steun in de rug voor jonge open kerk Marokko. Opvang migranten en opleiding predikanten, via Kerk in actie

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Drie manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43RABO0159278325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- Via de website [Samen goed doen](#) komt u op een betaalpagina waar u uw gift via iDEAL kunt betalen.
- U kunt middels onderstaande QR-code betalen. U kunt met app (QR-lezer) de code lezen. Kies vervolgens voor 'via de website', zo komt u ook op de betaalpagina waar u



via iDEAL uw bijdrage kunt overmaken.

Een aandachtspunt bij de betaling via iDEAL: De betaling wordt gestort op rekening Stichting Derden Gelden ten name van Samen GoedDoen. Dit is een verzamelrekening, vanuit deze rekening worden de gelden overgemaakt naar de rekening van onze kerkelijke gemeente. De totale collecteopbrengst wordt via een verdeelsleutel verdeeld tussen College van diakenen en College van Kerkrentmeesters.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters: Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten

AAN HET EINDE

- We zingen slotlied: 'Ga maar gerust' (uit: 'Het liefste lied van overzee', deel 2, van Sytze de Vries. of: Lied 246 *Evangelische Liedbundel*, Ik bouw op U; Melodie: J. Sibelius, Be still my soul)

- Uitzending

- Zegen

*De Blijvende Nabije
blaast zijn adem in ons,
geeft nieuwe moed,
opluchting.*

*De Blijvende Nabije
draagt ons op adem van boven.
In de Naam van
de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.*

- Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)
- Orgelspel